

Studerande i Hangö jobbar mot **klimatförändringen**

Även i Hangö är unga medvetna om klimatförändringen. Efter en intensiv projektvecka i maj med föreläsningar, workshops och utflykter har studerande nu en ny uppfattning och förändrad attityd till problemet. Också holländska studerande från gästande Dollard College tycker att projektet har varit givande:

- **This week has made me more aware of the importance of my choices, säger holländaren Annelot**

Hangethesalen är fylld och känslorna delade. Det är första gången Hangö gymnasium ordnar en temavecka där hela skolan är inblandad. Ingen vet riktigt vad man ska förvänta sig. Nya ansikten skapar en småpirrig stämning bland studerandena, både för värdarna och gästerna. Denna gång är det Dollard College från Winschoten i Holland som tar del i projektet, och Hankoniemen lukio är också med på ett hörn.

Föreläsningar av flera ämnesexperter

På plats befinner sig flera ämnesexperter, allting från hydrobiologer till energiingenjörer. Jenny Jyrkänkallio-Mikkola från WWF jobbar med Östersjön, och uppskattar möjligheten att få presentera sin sakkunnighet:

- Det är mycket trevligt att besöka er idag. Tyvärr har jag inte möjlighet att besöka skolor så ofta som jag skulle vilja.

Enligt henne är eutrofieringen fortfarande det största problemet. Ett överskott på näringsämnen från jordbruk och industrier leder till en extrem överproduktion av blågröna alger, vilket gör havet syrefattigt och dödar ekosystemen. Hon betonar också problemen med oljespill från bland annat havstrafik.

Amanda Rejström, VD för sitt eget företag Spark Sustainability, är också närvarande. Som utbildad ingenjör med fokus på energi- och miljöteknik har hon ett annat perspektiv att dela med sig. Hon fokuserar mer på att upplysa folk om hur de kan påverka genom sina individuella val. Enligt Rejström vet dagens ungdomar en hel del om ämnet, men det finns även många felaktiga påståenden som de flesta tror på. Många ifrågasätter elektriskt drivna bils positiva inverkan på miljön, främst på grund av falsk information i media. Hon anser att det är viktigt att klargöra sådana påståenden på en djupgående nivå.

- “I thought it was a good presentation, the answers to my questions were a bit long but they were still good. She covered all aspects, it was great!” säger den holländska studeranden Daniel.

Holländarna är inte heller okunniga när det gäller klimat och förorening. De är mycket stolta över entreprenören Boyan Slat som har skapat Ocean Cleanup-projektet, och förevisar hans idéer. Samtidigt fokuserar en grupp studerande från Hangö gymnasium på hur man effektiviserar och förbättrar samarbetet i en grupp, och hur viktigt ett gott samarbete är i

kampen mot klimatförändringen. Istället för en traditionell föreläsning tas publiken med i form av olika samarbetsövningar och grupplekar.

Praktiska workshops

En stor del av temaveckan går också ut på att studerandena själva ska få jobba och fördjupa sig i temat. Gruppvis behandlas olika synvinklar av temat: förebyggande av klimatförändringen. En grupp fokuserar på Östersjön, medan en annan funderar på återvinning och sortering av avfall. Studerandena jobbar intensivt under veckan för att sedan dela med sig av sina tankar och åsikter till resten av skolan. Studerandena tycker att de har lärt sig mycket nytt, och att det är givande att jobba tillsammans med människor från andra skolor:

- Det är roligt och omväxlande att samarbeta med nya människor.

Holländarna jobbar tillsammans med sina värdar för att komma på idéer hur en idealskola ur naturens perspektiv skulle se ut. Det diskuteras lösningar på problem som respektive skolor har just nu. Hangö gymnasium anses relativt miljövänligt, men det finns fortfarande rum för förbättringar. Skolmaten som under den senaste tiden varit mycket aktuell, är största boven. Det serveras för lite vegetariskt och det slängs även bort för mycket mat. I Dollard College serveras ingen skollunch, utan problemet där är pappersanvändningen.

Då slutet av veckan närmar sig är det dags för presentationerna. Vi får ta del av flera idéer för förbättring av skolorna, där några förslag återkommer i alla presentationer. Sortering av avfall, skolbussar drivna med el och solpaneler är de som mest förekommer. Andra grupper har behandlat Östersjön, sortering, och en så kallad zero waste-livsstil. Angående sorteringen finns det mycket att tänka på. Mycket viktigt är att alla skulle börja sortera, i alla fall lite. Det finns flera olika sätt att sortera på och om man börjar med att sortera allt avfall på en gång, blir det lätt jobbigt. Studerandenas förslag är därför att försöka göra sorteringen så rolig som möjligt och börja med "baby-steps", d.v.s. att man börjar med att sortera lite, och sedan ökar efter känsla. Om alla gör någonting kan man tillsammans åstadkomma förändring!

Ändamålsenliga utflykter

Läraren och en av veckans huvudarrangörer Johanna Sandin brinner för naturen och vill hålla den ren till varje pris. Som hangöbo har stadens stränder alltid varit viktiga för henne, och det alltmer förekommande skräpet kan hon inte ignorera. Främst är det fråga om olika sorters plaster.

- Jag tycker veckans tema är jättebra! Det produceras och används för mycket plast. Vi borde absolut minska på det.

Det är bra att det sprids information om det rådande läget, men liksom många andra anser hon att det är minst lika viktigt att förverkliga de planer och idéer man har kommit fram till. Hon anser att denna vecka är en chans för studerandena att påverka i Hangö, och således är städning av stadens stränder ett av veckans större projekt. Största delen av skräpet är cigarettfimpar och små plastförpackningar, men även större föremål såsom bildäck och metallskrot förekommer. Efter flera timmars jobb avnjuter utmattade och nöjda studerande en välsmakande lunch sponsrad av Ekenäs Sparbank på Tulluddens Café Oasis.

- Förutom att vi gör ett bra jobb är det här också en bra chans för holländarna att utforska Hangö som stad, säger studeranden Daniel.

En återkommande punkt i studerandenas workshoppar är idén om att göra sorteringen och skräpplockningen mer motiverande med hjälp av kreativitet och fantasi. Sandin har också tänkt på det här, och därför är planen att skapa konstverk av skräpet. Detta är också en bra samarbetsövning för studerandena. Konstverken kommer att visas för allmänheten på Sandins utställning i augusti.

Samtidigt som studerandena i Hangö städer stränderna är holländarna och deras värdar på besök i Helsingfors. Johan Nilsson som är studiehandledare i Hangö gymnasium ger en mycket informativ guidning i bussen då den kör omkring i Helsingfors. Vädret är helt klart på besökarnas sida! Solen lyser in i bussen och skapar en vårig stämning.

På förmiddagen står konstmuseet Ateneum på agendan. På plats får studerandena ta del av en lärarik guidning av en glad och trevlig guide. Speciellt tavlor som avbildar finländska landskap gör ett bra intryck på de holländska studerandena. Även Helsingfors som stad tycker de om:

- Helsingfors är en fin och mysig stad, säger holländaren Nils Wiekens med ett stort leende på läpparna.

Sista dagen av den händelserika temaveckan tar vi bussen till Tvärminne för att besöka den internationella forskningsbasen dvs. Tvärminne zoologiska station. Väl på plats får vi en kort föreläsning om stationen och dess verksamhet. Därefter bjuder stationens egen personal på en guidad rundtur i området där vi får veta mera om dess historia och forskning. Bland annat har man "akvarier" som man placerar ute i haven för att kontrollera hur organismer påverkas av förändringar i levnadsförhållanden. Efter den informativa rundturen i Tvärminnes frodiga natur får vi avnjuta en god måltid och samtidigt spana in den vackra havsutsikten.

Samarbete är viktigt för framgång: Erasmus+

Vid sidan om allt prat om klimatförändringen jobbar en grupp för fullt med temat samarbete. I projektet *At the Heart of Communities* deltar skolor från Italien, Spanien, Turkiet och Finland. Målet är att skapa en dialog mellan finskspråkiga och svenskspråkiga i Hangö och förstärka samarbetet mellan skolorna. Idén är att initiativet ska komma från ungdomarna. På fredag och lördag träffas studerande från både det svenska och finska gymnasiet för att göra olika samarbetsövningar. Dessutom är föräldrar, bildningschefen och en representant från bildningsnämnden på plats. Som gäst och ledare för detta projekt fungerar Manju Nair. Trots det aningen avvikande temat från resten av grupperna är ett fungerande samarbete ytterst viktigt i vilket sammanhang som helst, vare sig det handlar om klimatförändring eller

ej. Utan god kommunikation och förmåga att kunna arbeta tillsammans kommer vi ingenstans.

Slutligen vill vi tacka alla sponsorer som gjort temaveckan möjlig för oss: Ekenäs Sparbank, Erasmus+, Aktiastiftelsen och Rotary. Vi vill även rikta ett stort tack till alla föreläsare, Tvärminne zoologiska och Café Oasis på Tulludden för att de ställt upp.

Bild 1: Tre studerande som plockar skräp på Tulludden. Från vänster: Emilia Rosenström, Erika Gröning och Lina Berndtsson

Bild 2: Cigarettfimpar hittas ofta på stränderna

Bild 3: Första års studeranden Adrian Wulff håller i ett bildäck som han hittat på stranden.

- Daniel Michaeli, Erika Gröning, Marco Lopez och Emilia Rosenström, andra års studerande vid Hangö gymnasium